

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W EŁKU z wykonania zadań zleconych i własnych gminy za 2020 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku (zwany dalej Ośrodkiem, GOPS), w obszarze pomocy społecznej realizuje zadania własne i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Jest inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pomoc społeczna w myśl wyżej cytowanej ustawy jest instytucją polityki społecznej państwa i włącza się, gdy osoba bądź rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej.

Zgodnie z art. 110 ust 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.), Kierownik składa radzie gminy roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka. Ponadto, kierownik prowadzi nadzór merytoryczny i organizację pracy oraz ponosi odpowiedzialność finansową w Ośrodku.

Podstawę gospodarki finansowej Ośrodka stanowi plan finansowy opracowany na każdy rok finansowy.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie spełniającym warunek zamieszkiwania i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo takie przysługuje również cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,
3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu.

Akta prawne na podstawie których, GOPS realizował szeroki zakres zadań w 2020 r.:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
2. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych;
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
4. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
5. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych;
6. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych;
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
9. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
10. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
11. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
12. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
13. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
14. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

15. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
16. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
17. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych,
18. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
19. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
20. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
21. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
22. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
23. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
24. Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
25. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach;
26. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych;
27. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
28. Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 –2023.
29. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku o sprawozdawczości budżetowej.
30. Szereg innych ustaw i aktów wykonawczych regulujących tematykę pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku w 2020 roku realizował zadania z pomocy społecznej poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać;
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem;
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- opracowywanie i realizacja programów osłonowych- kreowanie lokalnej polityki społecznej.

W 2020 roku działalność Ośrodka skoncentrowana była na wspieraniu osób i rodzin w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb oraz umożliwieniu im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także minimalizowaniu zjawiska marginalizacji i wykluczenia. System działań obejmował rozmaite instrumenty pomocy finansowej, jak i niefinansowej z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ośrodek podejmował wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia zakresu usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy. Inicjował działania o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i przepisów prawa miejscowego, zawartych w Uchwałach Rady Gminy Ełk, wykonywane były zgodnie z potrzebami społeczności gminnej, wyrażonej w składanych wnioskach o pomoc.

Zgodnie z obowiązującą w systemie pomocy społecznej zasadą subsydiarności, pomoc społeczna wkracza dopiero w sytuacji gdy osoba lub rodzina nie ma innych pozostałych możliwości zaspokojenia swoich niezbędnych potrzeb bytowych. Świadczenia z pomocy społecznej mają charakter uzupełniający i winny być przyznawane jedynie gdy uzyskiwane przez osobę świadczenia z innych systemów nadal nie są wystarczające.

W 2020r.do Ośrodka Pomocy wpłynęło 648 wniosków z prośbą o pomoc. Pracownicy socjalni przeprowadzili 1016 wywiadów środowiskowych (w tym 45 na rzecz innych jednostek pomocy społecznej). Wydano 1058 decyzji administracyjnych, w tym 6 decyzji odmownych (5-przekroczenie kryterium dochodowego i 1-marnotrawienie świadczeń z pomocy społecznej i korzystania w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem).

Dla porównania w 2019 roku do Ośrodka wpłynęło 595 wniosków z prośbą o udzielenie pomocy. Pracownicy socjalni przeprowadzili 1019 wywiadów środowiskowych. Wydano 1036 decyzji administracyjnych, w tym 825 przyznających świadczenia w ramach zadań zleconych i zadań własnych oraz 5 decyzji odmownych (4 – przekroczenie kryterium dochodowego oraz 1 – brak możliwości przeprowadzenia wywiadu środowiskowego).

W 2020 roku na terenie Gminy Ełk, zgodnie z informacją uzyskaną z bazy Rejestru Mieszkańców, zameldowanych na stałe było 11.371 mieszkańców, w tym 5.594 kobiet i 5.777 mężczyzn. Porównując do roku 2019 liczba mieszkańców zwiększyła się o 96 osób.

Pomocą społeczną w formie pieniężnej i niepieniężnej objęto łącznie 274 rodziny, w których było 600 osób, z czego 239 rodzinom udzielono pomocy pieniężnej. Porównując z rokiem 2019 - pomocą w formie pieniężnej i niepieniężnej objęto ogółem 311 rodzin, w których było 724 osoby, z czego 258 rodzinom udzielono pomocy pieniężnej.

Tabela 1. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w latach 2018 - 2020.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem			2018	2019	2020
	2018	2019	2020			
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓLEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	300	311	267	735	724	584
w tym: świadczenia pieniężne	254	258	239	568	551	523
świadczenia niepieniężne	121	117	90	454	407	295
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓLEM	302	283	245	712	654	536

w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	19	8	7	34	20	16
--	----	---	---	----	----	----

Praca socjalna prowadzona w oparciu o Kontrakt Socjalny	Liczba Kontraktów Socjalnych			Liczba osób objęta Kontraktami Socjalnymi		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
	33	28	11	33	28	11

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

W 2020 roku, w porównaniu do roku poprzedniego, zaobserwowano spadek zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej o 44 rodziny. Obok zapotrzebowania na pomoc pieniężną udzielana była pomoc w formie niepieniężnej, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej. W 2020 roku w porównaniu do roku 2019, nastąpił spadek zainteresowania kontraktami socjalnymi.

Powody udzielania pomocy społecznej.

W 2020 roku głównym powodem udzielania pomocy społecznej było bezrobocie. Z tego powodu wsparcia udzielono 166 rodzinom, w których żyje 454 osób. Następną grupę osób korzystających z pomocy społecznej stanowią rodziny, w których występuje niepełnosprawność – 103 rodzin, z tego 177 osób. Kolejną przyczyną było ubóstwo – 116 rodzin, w tym 189 osoby. W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przesłanek. Wszystkie rodziny objęte były pomocą pracowników socjalnych w formie pracy socjalnej, mającej na celu usamodzielnienie i ograniczenie korzystania ze świadczeń pieniężnych. Rodziny, w których występowała przemoc były objęte procedurą „Niebieskiej Karty”.

Tabela 2. Powody przyznania pomocy przez GOPS w Elku w latach 2018 – 2020.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ubóstwo	101	122	116	174	208	189
bezrobocie	196	202	166	559	563	454
długotrwała lub ciężka choroba	80	96	73	196	213	132
niepełnosprawność	120	127	103	215	228	177
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	51	50	53	231	224	225
potrzeba ochrony macierzyństwa	15	6	7	97	33	37
alkoholizm	0	4	2	0	4	2
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	2	4	6	2	4
zdarzenie losowe	1	4	2	7	18	6

przemoc w rodzinie	-	-	1	-	-	1
bezdomność	8	13	11	8	13	11

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Z powyższego zestawienia wynika, że w latach 2019 - 2020 najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc było bezrobocie, niepełnosprawność, ubóstwo, długotrwała ciężka choroba, a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Prowadzona, na bieżąco diagnoza problemów społecznych była podstawą dookreślenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Ośrodek gromadził dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analizował zasoby Gminy Ełk w sferze socjalnej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku sporządził zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Ełk za rok 2020 i przekazał do zatwierdzenia przez Radę Gminy Ełk oraz do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie. Dokument został opracowany w oparciu o lokalną sytuację społeczną i demograficzną gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku w swojej strukturze posiada wyodrębniony Dział Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego i Świadczenia Wychowawczego, który zajmuje się realizującą ustaw:

- z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Na podstawie powyższych ustaw ustala prawo do świadczeń i realizuje ich wypłatę.

Zadania zlecone gminie:

Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze świadczenie „Dobry start” oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

I. Świadczenia rodzinne - rozdział 85502

System świadczeń rodzinnych skierowany jest do rodzin, które nie są w stanie zabezpieczyć potrzeb związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci.

W 2019 roku w gminie Ełk ze świadczeń rodzinnych skorzystały 892 rodziny. Ogółem wydano 974 decyzji administracyjnych, w tym 821 decyzji przyznających świadczenia rodzinne oraz 40 decyzji odmawiających (przekroczenie kryterium dochodowego), a także 13 decyzji żądających zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (stwierdzenie przekroczenia kryterium dochodowego). Natomiast w 2020 roku ze świadczeń skorzystało 795 rodzin. Wydano 969 decyzji administracyjnych, w tym 817 decyzji przyznających świadczenia rodzinne oraz 38

decyzje odmowne (przekroczenie kryterium dochodowego), a także 12 decyzji żądających zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (stwierdzenie przekroczenia kryterium dochodowego). W porównaniu do roku 2019 ze świadczeń rodzinnych skorzystało o 97 rodzin mniej oraz wydano o 5 decyzji administracyjnych mniej.

Świadczenia te zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, obejmują:

1. zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka,
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - c) samotnego wychowywania dziecka,
 - d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego,
 - g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
2. świadczenia opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
4. świadczenie rodzicielskie.

Ponadto, od 2014 roku zostało wprowadzone świadczenie, którym jest zasiłek dla opiekuna.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Ustawa weszła w życie w dniu 15 maja 2014r. i realizuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt k 27/13).

Zasiłek dla opiekunów przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2013r. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Z tego świadczenia skorzystało w 2019 roku 3 opiekunów osób niepełnosprawnych, zaś w 2020 roku również 3 opiekunów.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w latach 2018 - 2020.

Lp	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłaconych świadczeń w zł.		
		2020	2019	2018	2020	2019	2018
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego							
1.	Zasiłek rodzinny	8.860	10.234	11.434	999.033	1.156.365	1.310.960
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	53	49	33	43.624	45.090	33.000
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z	89	96	98	32 957	36.793	37.948

	urlopu wychowawczego						
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	400	433	468	71 991	81.087	84.846
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	522	582	618	53.099	61.758	62.631
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szk.	916	1.170	1.051	49.896	54.804	65.510
7.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania						
7.1	w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	91	100	118	8.715	10.694	12.508
7.2	w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła	1.339	1.200	1.228	87.106	78.271	78.153
8.	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.874	1.928	2.156	168.983	175.877	199.214
Świadczenia opiekuńcze							
9.	Zasiłek pielęgnacyjny	3.945	4.193	4.323	851.175	794.545	684.010
10.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	174	217	258	106.900	132.960	138.113
11.	Świadczenia pielęgnacyjne	560	473	477	1.015.809	746.614	703.767
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka							
12.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	87	78	72	87.000	78.000	72.000
Świadczenie rodzicielskie							
13.	Świadczenie rodzicielskie	411	391	335	363.691	350.431	300.952
Zasiłek dla opiekuna							
14.	Zasiłek dla opiekuna	31	36	49	18.780	22.320	25.876
Składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe							
15.	Składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe	554	522	574	213.415	170.288	165.134

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

II. Fundusz alimentacyjny - rozdział 85502

W 2019 roku w gminie Elk ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało 68 rodzin. Ogółem wydano 105 decyzji administracyjnych, w tym 87 decyzji przyznających świadczenie i 1 decyzję odmawiającą. Natomiast w 2020r., z tego typu świadczeń skorzystało 68 rodzin. Wydano 112 decyzji administracyjnych, w tym 88 decyzji przyznających świadczenie i 2 decyzje odmowne oraz 2 decyzje żądające zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. W 2020 r., w porównaniu do 2019 roku nie zmieniła się liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Struktura wydatków na fundusz alimentacyjny w latach 2020 - 2018.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2020	2019	2018	2020	2019	2018
Fundusz alimentacyjny							
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1.183	1.174	1.416	468.277	447.716	525.430

Zródło: Opracowanie własne GOPS.

Dłużnicy alimentacyjni

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych wynosiły:

- 263.550,36 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego:
 - przekazane na dochody budżetu państwa: 216.655,96 zł, a w tym ustawowe odsetki za opóźnienie: 146.314,35 zł,
 - przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela: 46.894,40 zł;
- 25.695,78 zł z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych w latach 2005 – 2008.

W 2020 r. wobec 105 dłużników alimentacyjnych podjęto i prowadzono działania zmierzające do zwiększenia ich odpowiedzialności oraz doprowadzenia do skutecznego egzekwowania i realizowania zobowiązań alimentacyjnych, zaś w 2019 r. wobec 104 dłużników. W 2020 r. wydano 4 decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od wykonania obowiązku alimentacyjnego oraz złożono 4 wnioski o ściganie z powodu uchylania się od wykonania obowiązku alimentacyjnego. Ponadto skierowano 2 wnioski o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikom alimentacyjnym, a także sporządzono i przekazano 71 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu dotyczącego niealimentacji.

W sprawach dłużników alimentacyjnych podejmowano i prowadzono czynności z samymi dłużnikami alimentacyjnymi, a także z komornikami sądowymi, organami

właściwymi wierzyciela, organami właściwymi dłużnika, Powiatowym Urzędem Pracy, Prokuraturą Rejonową, Starostwem Powiatowym, Policją, CEPiK i innymi w zależności od zaistniałej sytuacji.

Informacje o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy przekazywane są do Biur Informacji Gospodarczej. Są to:

- Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.,
- Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Rejestr Dłużników ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Bisnode Międzynarodowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku zostały przekazane informacje o 169 dłużnikach alimentacyjnych.

III. Świadczenie Wychowawcze (Program Rodzina 500⁺) - rozdział 85501

Od 1 kwietnia 2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku realizuje nowe zadania wynikające z ustawy z 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Program Rodzina 500⁺.

W ramach Programu wypłacane jest świadczenie wychowawcze, które ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Wysokość świadczenia wychowawczego wynosi 500 zł m-nie na dziecko w rodzinie.

Od dnia 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje bez względu na osiągnięty dochód przez członków rodziny.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń wychowawczych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Struktura wydatków na świadczenia wychowawcze w latach 2018 - 2020.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2020	2019	2018	2020	2019	2018
Świadczenie wychowawcze							
1.	Świadczenia wychowawcze	24.805	19.884	15.922	12.290.753	9.896.284	7.941.993

Źródło: Opracowanie własne GOPS

W 2019r. wypłacono świadczenia wychowawcze na rzecz 2.149 dzieci z 1.274 rodzin, natomiast w 2020r. wypłacono na rzecz 2.256 dzieci z 1.280 rodzin.

Od 1 lipca 2019r., na podstawie zmian wprowadzonych ustawą z dnia 26 kwietnia 2019r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw, przyznanie przez organ właściwy świadczenia wychowawczego nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Organ właściwy przesyła wnioskodawcy informację o przyznaniu świadczenia wychowawczego. W związku z wprowadzonymi zmianami w 2020r. wydano 161 informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego.

IV. Świadczenie „Dobry start” – rozdział 85504

Rada Ministrów uchwałą nr 80 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start” (M.P. z 2018 r. poz. 514), ustanowiła rządowy program wsparcia rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Wsparcie polega na przyznaniu na dziecko, raz w roku, świadczenia „Dobry start” w wysokości 300 zł. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 20 roku życia lub 24 r.ż. w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Świadczenie przysługuje bez względu na dochód rodziny. Warunki realizacji rządowego programu „Dobry start” określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry strat” (Dz. U. z 2018 r., poz. 1061).

Przyznanie przez organ właściwy świadczenia „Dobry start” nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Organ właściwy przesyła wnioskodawcy informację o przyznaniu świadczenia. W 2020 r. wydano 997 informacji o przyznaniu świadczenia.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń dobry start przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Struktura wydatków na świadczenie „Dobry start” w 2019 i 2020 roku.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń		Kwota wypłacanych świadczeń w złotych	
		2019	2020	2019	2020
Jednorazowe świadczenie „Dobry start”					
1.	Jednorazowe świadczenie „Dobry start”	1.483	1.458	444.450	437.400

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

V. Jednorazowe świadczenie „Za życiem” - rozdział 85502

Od 1 stycznia 2017 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wsparcie obejmuje m.in.: wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Wysokość świadczenia wynosi 4.000 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanego jednorazowego świadczeń przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Struktura wydatków na jednorazowe świadczenia „Za życiem” w latach 2018 - 2020.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2020	2019	2018	2020	2019	2018
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”							
1.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	3	1	1	12.000	4.000	4.000

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

W 2020 roku do Ośrodka wpłynęły 3 wnioski z prośbą o udzielenie pomocy. Wydano 3 decyzje administracyjne przyznające świadczenie.

Dotatki energetyczne (zadanie zlecone) – rozdział 85215

Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu (osobie, która ma przyznany dodatek mieszkaniowy), o którym mowa w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 roku- Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 755, ze zm.). Wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstw domowych określa do 30 kwietnia danego roku Minister Klimatu w obwieszczeniu publikowanym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski.

W 2020 roku Ośrodek wydał 38 decyzji przyznających świadczenie. Wypłacono 204 świadczenia na łączną kwotę 3.138,37 zł.

Zadania własne gminy (art. 17 ustawy o pomocy społecznej)

Podstawowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. Jednym z głównych zadań w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się po pomoc do Ośrodka. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Osoby te, są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych, jak i codziennych, osobistych problemów.

GOPS w Elku realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2020 roku udzielił pomocy w formie pracy socjalnej 245 rodzinom, w których żyje łącznie 536 osób. Praca socjalna była ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji, godnej człowieka.

Pracownicy socjalni Ośrodka na bieżąco dokonują analizy potrzeb, w celu włączenia społecznego osób długotrwale bezrobotnych.

Zasiłki i pomoc w naturze - rozdział 85214.

GOPS w 2020 roku zasiłki okresowe przyznał i wypłacił 140 rodzinom, na łączną kwotę 338.713 zł, z tego środki z budżetu Wojewody stanowiły kwotę 335.876 zł, zaś środki własne gminy wyniosły 2.837zł.

W 2020 roku kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej wynosiło na osobę w rodzinie 528 zł netto, zaś na osobę samotną 701zł netto.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Wydatki na zasiłki okresowe w latach 2018 – 2020.

Źródła finansowania	2018	2019	2020	Uwagi
Dotacja Wojewody	397.095 zł	428.552 zł	335.876 zł	
Środki własne Gminy	7.987 zł	2.928 zł	2.837 zł	
Ogółem	405.082 zł	431.480 zł	338.713 zł	

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Porównując wydatki na pomoc w formie zasiłków okresowych w latach 2018 – 2020, najwięcej środków finansowych na ten cel wydatkowano w 2019 roku.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, czy braku możliwości otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

- a) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- b) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie. W 2020 roku z tej formy pomocy skorzystało 140 rodzin, w których żyje 341 osób. Ogółem wypłacono 784 świadczenia. Główne powody przyznawania zasiłków okresowych to:

- bezrobocie – 110 rodzin – 673 świadczeń,
- niepełnosprawności – 6 rodzin – 18 świadczeń,
- długotrwała choroba – 14 rodzin – 65 świadczeń.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu.

W 2020 r. Ośrodek przyznał pomoc dla 156 rodzin w formie zasiłków celowych, w tym dla 14 rodzin zasiłki specjalne celowe. Ogółem wydatkowano 131.534 zł. Zasiłki celowe przyznawano m.in. na zakup opału na okres zimowy, zakup leków i odzieży, zakup żywności. Na zasiłki specjalne celowe wypłacono kwotę – 7.636 zł.

W 2020 roku 2 rodzinom udzielano pomocy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pożar) na kwotę 10.000 zł.

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Ze środków własnych pokrywane były koszty pobytu 11 naszych mieszkańców w schroniskach i noclegowniach. Na ten cel w 2020 r. wydatkowano 58.821 zł, zaś w 2019 r. kwotę – 42.913 zł. Składają się na nią: koszty noclegu, posiłków, niezbędnej odzieży, obuwia i środków czystości.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

W 2020r. i 2019 roku nie udzielano takich świadczeń ze uwagi na brak potrzeb, w tym zakresie

Zasiłki stałe - rozdział 85216

W ramach zadań własnych gminy, Ośrodek przyznawał zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego.

Ogółem w 2020 r. wydano w zakresie zadań obligatoryjnych 76 osobom decyzje przyznające świadczenie w formie zasiłku stałego. Wypłaconych zostało 798 świadczeń. Na zasiłki wydatkowano kwotę – 451.331,17 zł. W 2019 i 2020 roku środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu Wojewody.

Tabela 9. Udzielona pomoc w formie zasiłków stałych w latach 2018 - 2020.

Zasilek stały	2018	2019	2020
Kwota świadczeń	423.608 zł	421.836 zł	451.331 zł
Liczba świadczeń	851	785	798

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Z tabeli nr 9 wynika, że w 2020 r., w porównaniu do 2019 roku zwiększyła się liczba świadczeń o 13 oraz kwota wydatkowana na ten cel o 29.495 zł.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - rozdział 85228.

Usługi opiekuńcze były świadczone w 20 rodzinach dla 24 osób. Zakres świadczonych usług określony w decyzjach administracyjnych był zgodny z oczekiwaniami podopiecznych. W 2020 roku Ośrodek zatrudniał 2 opiekunki domowe w wymiarze – 1,5 etatu i 7 opiekunek na umowę zlecenie.

W 2020 roku wydatki w tym rozdziale zamknęły się kwotą – 161.829,56 zł, zaś w 2019r. – 188.466,06 zł.

Domy pomocy społecznej - rozdział 85202.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i odpłatności za pobyt dla osób w podeszłym wieku. Pracownicy socjalni kompletowali dokumenty niezbędne do uzyskania skierowania i umieszczenia w dps. a także przeprowadzali wywiady środowiskowe dla potrzeb innych ośrodków, dotyczące pensjonariuszy domów pomocy społecznej.

W 2020 roku Gmina Ełk ponosiła wydatki związane z przebywaniem 28 osób w domach pomocy społecznej na terenie powiatu i województwa. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł – 919.062 zł. Natomiast w 2019 roku Gmina ponosiła wydatki za 24 mieszkańców przebywających w dps. Roczny koszt ich utrzymania wyniósł – 744.7724 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Wydatki związane z pobytem mieszkańców gminy Ełk w dps w latach 2018 - 2020.

Pobyt w domu pomocy społecznej	2018	2019	2020
Ilość mieszkańców gminy przebywających w dps	28	24	28
Wydatki za pobyt mieszkańców w dps	726.994 zł	744.772 zł	919.062 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Jak wynika z tabeli nr 10, liczba mieszkańców Gminy Ełk przebywających w domach pomocy społecznej przez dwa lata utrzymuje się na podobnym poziomie. Natomiast w 2020 roku zwiększyła się o 4 osoby, zaś wydatki za ich pobyt w placówkach w porównaniu do roku

2019 wzrosły o 174.290 zł., co podyktowane jest z roku na rok rosnącymi kosztami utrzymania w domach pomocy społecznej.

Usuwanie skutków klęsk żywiołowych - rozdział 85278

W 2020 roku nie udzielano tego typu świadczeń ze względu na brak potrzeb w tym zakresie.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej i świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - rozdział 85213, 85502 i 85513.

Na opłatę składek zdrowotnych w 2020 r. wydatkowano:

- 1) za świadczeniobiorców pobierających zasiłek stały kwotę – 40.693 zł /zadania własne/,
- 2) za osoby realizujące kontrakt socjalny niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu – 5.747 zł /zadanie własne/,
- 3) osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne kwotę –66.329,69 zł /zadania zlecone./

Na składki z tytułu ubezpieczenia emerytalno-rentowego wydatkowano kwotę 213.415,84 zł, zaś w 2019 r. kwotę – 170.288,45 zł.

Wspieranie rodziny - rozdział 85504

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku zadania wykonywał w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ełk na lata 2018 – 2020 przyjęty Uchwałą Nr LXXI/477/2018 Rady Gminy Ełk z dnia 29 września 2018 r. Głównym celem programu jest wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcyjności rodzin na terenie gminy wiejskiej Ełk.

Projekt „Asystent rodziny” w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2020 nie był realizowany.

Na realizację zadania gmina Ełk wydała w 2019 r. - 434.949,73 zł, zaś w 2020 r. – 498.834 zł. W Ośrodku zatrudnionych było 2 asystentów rodziny.

Tabela 11. Wsparcie asystenta rodziny w latach 2018 – 2020.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny								
Ilość rodzin			Ilość osób w rodzinach			Ilość dzieci w rodzinach		
2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
27	21	22	103	86	95	58	50	59
Rodziny objęte monitoringiem funkcjonowania rodziny po zakończonej pracy z asystentem rodziny								
2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
17	20	7	61	79	26	28	40	14

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku.

Jak wynika z tabeli nr 11, w 2020 roku wsparcie w postaci asystenta rodziny otrzymało ogółem 22 rodziny, w tym 59 dzieci w tych rodzinach, zaś w 2019 roku wsparcie otrzymało 21 rodzin, w tym 50 dzieci. W 2019 i 2020 roku dwie rodziny zostały zobowiązane do współpracy z asystentem przez Sąd Rejonowy w Ełku.

W 2020 r. umieszczono 9 dzieci w pieczy zastępczej. W 2019 wróciło pod opiekę rodzica biologicznego 1 dziecko, zaś w 2020r.- 6 dzieci. Ogółem w pieczy zastępczej w 2020 roku przebywało 34 dzieci z terenu gminy Ełk.

Koszty współfinansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych przez Ośrodek w 2019 roku wyniosły- 347.015,76 zł, zaś w 2020 roku – 404.715 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018 - 2020.

Lp.		2018	2019	2020
1.	dofinansowanie z budżetu państwa	21.752 zł	26.970 zł	0
2.	wkład własny jednostki	33.343,90 zł	31.348,84 zł	94.118,92zł
Ogółem: środki w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”		55.095,90 zł	58.318,84 zł	94.118,92zł

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku.

Tabela 12 pokazuje, że w 2020 roku wkład własny jednostki był większy o 35 800,08zł niż w 2019 r.

Szczegółowa informacja ze wsparcia rodzin i pieczy zastępczej została przedstawiona Radzie Gminy Ełk w odrębnym sprawozdaniu.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - rozdział 85205.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku widzą nie tylko potrzebę reagowania na sytuacje trudne, związane z przemocą, ale również wyrażają chęć aktywnego działania na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą. Ich działania koncentrują się na badaniu problemu krzywdzenia rodziny, strategii postępowania z danym przypadkiem, zagadnieniach dotyczących terapii ofiar, ich rodzin i sprawców. Pragną wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności do wspólnego budowania partnerstwa na rzecz przeciwdziałania przemocy w Gminie wiejskiej Ełk, a tym samym dążyć do zwiększenia efektywności działań wszystkich instytucji.

W celu uwrażliwienia społeczności lokalnej na potrzeby oraz prawa rodzin i osób w tych rodzinach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku rokrocznie przystępuje do realizacji Kampanii pn. „Tydzień Pomocy Ofiarom Przystępstw”.

Pracownicy Ośrodka kierują osoby, wobec których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie, realizowanym przez PCPR w Ełku.

W 2019 r. do udziału w programie skierowano 4 osoby podejrzane o stosowanie przemocy wobec rodziny (2 osoby rozpoczęły program, nikt nie ukończył programu).

Natomiast w 2020 roku zostało skierowano 12 osób, z czego 2 osoby rozpoczęły program tylko 1 osoba ukończyła program.

W 2020 r. na realizację działań *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* wydatkowano ze środków własnych Gminy Ełk kwotę – 11.066 zł. Natomiast w 2019 roku wydatkowano kwotę – 15.405,29 zł.

Szczegółowe działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały przedstawione w odrębnym sprawozdaniu za 2020 rok.

Pomoc w zakresie dożywiania - rozdział 85230.

Ośrodek w 2020 roku realizował Program „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc w formie dożywiania udzielana jest głównie dzieciom do 7 r.ż., uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby, bądź rodziny, których dochód nie przekracza odpowiednio 150 % kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Program realizowany był zgodnie z porozumieniem zawartym z Wojewodą Warmińsko – Mazurskim. W 2020 roku na realizację zadania ogółem wydatkowano 135.000 zł, z tego dotacja stanowiła 81.000 zł, zaś środki własne gminy 54.000 zł. Na posiłki przyznane decyzją wydatkowano 38.567 zł, natomiast na zasiłki celowe na zakup żywności wydatkowano kwotę 94.763 zł. Ponadto, na podstawie decyzji dyrektora szkoły, bez potrzeby przeprowadzania wywiadu środowiskowego z posiłku skorzystało 11 dzieci (nie więcej niż 20%) na łączną kwotę – 1.670 zł (środki własne). Liczba osób objętych programem wyniosła 454.

Ogółem na terenie gminy było 6 punktów żywieniowych. Dożywianie prowadzono w oparciu o stołówki szkolne: w Zespole Szkół w Stradunach, Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Nowej Wsi Ełckiej i Zespole Szkół w Chelchach. Do pozostałych szkół posiłki były dowożone przez dostawcę, który wygrał przetarg na dowóz posiłków do szkół.

Pozostała działalność - rozdział 85195.

Na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1373 z późn. zm.) zadaniem gminy jest ustalenie uprawnienia oraz wystawienie decyzji administracyjnej potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla świadczeniobiorców, innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe z ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek w 2020 r. dla 14 osób, wydał 17 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej oraz 1 decyzję odmowną z powodu przekroczenia kryterium dochodowego.

Inne zadania własne gminy.

Dodatki mieszkaniowe – rozdział 85215

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach ściśle określonych przez przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r. poz. 2133 z późn. zm.) i Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U z 2001r. nr 156, poz. 1817 z późn. zm.). W 2020 roku wydano 77 decyzje administracyjne przyznające pomoc dla 49 gospodarstw domowych. Wypłacono 443 świadczenia na kwotę - 98.915,60 zł.

Mieszkania chronione

Zarządzeniem Nr 118/2015 Wójta Gminy Ełk z dnia 18 maja 2015 r. utworzono jedno mieszkanie chronione w miejscowości Mostoły 11/3. Lokalem dysponował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku.

W 2020 roku na podstawie decyzji administracyjnej nie była umieszczona żadna osoba w mieszkaniu chronionym.

Pomoc materialna dla uczniów – rozdział 85415

Wydatki w tym rozdziale to stypendia dla uczniów z terenu gminy Ełk. Wypłacono stypendia na kwotę 39.080 zł z tego: dotacja w kwocie 31.264 zł, środki własne gminy w kwocie-7.816 zł. Stypendium szkolne wypłacono 84 rodzinom na 121 uczniów.

Realizacja programów w zakresie pomocy społecznej

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/288/2017 Rady Gminy Ełk z dnia 27 stycznia 2017 r. planowany jest do realizacji w latach 2017 – 2021. W 2020 roku Ośrodek kontynuował koordynację jego realizacji. Wypracowane kierunki działań podejmowane były zgodnie z harmonogramem realizacji *Programu*. Wzorem lat ubiegłych, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Ełk, realizowane były na wszystkich niezbędnych poziomach.

W 2020 r. na realizację działań *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* wydatkowano ze środków własnych Gminy Ełk kwotę – 11.065,62 zł.

Zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” wdrażano procedury i standardy działania Zespołu Interdyscyplinarnego. Na terenie Gminy Ełk funkcjonują instytucje zapewniające wszechstronną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie. Instytucje i podmioty starały się maksymalnie wspierać osoby i rodziny będące w trudnych sytuacjach życiowych, ze szczególnym uwzględnieniem osób najsłabszych, w tym dzieci i młodzież, osoby niepełnosprawne i starsze.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

W ramach Gminnego Programu kontynuował działalność, powołany Zarządzeniem Wójta, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Skład Zespołu liczy 37 członków z 20 instytucji.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na Ośrodek obowiązek obsługi administracyjno – technicznej Zespołu.

Tabela 13. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK w latach 2015 – 2020.

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	73	49	46	39	31	38

Źródło: opracowanie własne GOPS.

Analizując powyższą tabelę, najwięcej wszczętych procedur Niebieska Karta było w 2015 roku, natomiast najmniej w 2019r. W 2020r. nastąpił wzrost o 7 NK.

Tabela 14. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK w latach 2017 – 2019 przez poszczególne instytucje.

Instytucja wszczynająca	2018	2019	2020
OPS	3	3	4
PCPR	-	-	-
GKRPA	-	-	-
Policja	35	28	33
Oświata	1	-	1
Ochrona zdrowia	-	-	-

Źródło: opracowanie własne GOPS.

Z powyższej tabeli wynika, że w 2020 r. zwiększyła się liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK.

Zgodnie z zapisami *Gminnego Programu*, Koordynator Programu (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku) raz w roku składa Radzie Gminy Ełk odrębne sprawozdanie z realizacji *Gminnego Programu* i działań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Ośrodek kontynuował realizację zadań zawartych w Gminnej Strategii we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Programy polityki zdrowotnej- rozdział 85149

Gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców gminy Ełk.

Uchwałą Nr XV/91/2019 z dnia 30 sierpnia 2019r. Rada Gminy Ełk przyjęła do realizacji Gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Gminy Ełk.

Od miesiąca lutego 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje uchwalony przez Radę Gminy program. Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do osób powyżej 65 roku życia oraz emerytów i rencistów ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza, będących mieszkańcami Gminy Ełk, zameldowanymi na pobyt stały. Do dnia 31 grudnia 2020r. złożono -135 wniosków. Wydano 135 decyzji administracyjnych przyznających świadczenie. Środki własne gminy jakie wydatkowano na ten cel wyniosły 28.013,51 zł. Najwyższa kwota przyznanego świadczenia wyniosła -226,13 zł, zaś najniższa- 56,10 zł.

Realizacja programów i projektów zewnętrznych w 2020 r.

Caritas Diecezji Ełckiej z siedzibą w Ełku w 2020 roku zajmowało się dystrybucją żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2019 i 2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem Program jest zapewnienie systematycznej pomocy żywnościowej najbardziej potrzebującym poprzez równomierną dystrybucję artykułów spożywczych. Produkty spożywcze w ramach Podprogramu 2019 i 2020 wydawane były wyłącznie na podstawie skierowań, otrzymanych od pracowników Ośrodka. W 2020r. wydano łącznie 130 skierowań. Skierowania wydawano dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Jednocześnie Caritas Diecezji Ełckiej prowadził działania towarzyszące tzn. organizował i przeprowadził warsztaty mające na celu przekazanie wiedzy na temat różnych możliwości przygotowania potraw z wykorzystaniem otrzymywanych produktów żywnościowych. Osoby korzystające ze wsparcia mogły wziąć udział w warsztatach dotyczących zdrowego żywienia, programach edukacyjnych mających na celu zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania i przeciwdziałania marnowaniu żywności, jak również w warsztatach edukacji ekonomicznej.

W zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Prowadzona była współpraca z Caritas Diecezji Ełckiej w Ełku „Dom Św. Ojca Pio”, „Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Monar–Markot w Ełku”, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Rybniku, Schronisko dla Osób Bezdomnych MONAR–MARKOT w Garbasie Drugim oraz Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu „Purmia” w

Tokarach, w zakresie kierowania bezdomnych z terenu gminy do noclegowni i schronisk Caritasu. W 2020 roku do noclegowni, schronisk i ośrodków wsparcia skierowano łącznie 11 osób bezdomnych. Koszty pobytu w placówce ponosił Ośrodek.

W 2020 roku GOPS nadal włączał się w działania, które wspiera osoby będące w trudnej sytuacji:

- GOPS realizował „Program współpracy Gminy Ełk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na rok 2020” w obszarze polityki społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (wsparcie dla osób potrzebujących; wsparcie dla osób starszych; wsparcie dla osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych; ochrona rodzicielstwa, macierzyństwa i praw dziecka) oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.
- Kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem „Adelfi” w Ełku. W 2020 r. w ramach partnerstwa ze Stowarzyszeniem „Adelfi” i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ełku, Ośrodek realizował projekt pn.: „Otwórz się na zmianę z AlterCIS”. Założeniem projektu było podniesienie aktywności społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 15-64 lata z terenu Miasta Ełk i Gminy Ełk.
- Kontynuowano nawiązaną w 2012 r. współpracę z Centrum Integracji Społecznej „Alter CIS” w Ełku. Realizowano zadania wynikające z Porozumienia w zakresie kierowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do CIS. W programie Centrum uczestniczyło 10 osób.
- Kontynuowano współpracę z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Ełku wymiany informacji, szkoleń oraz partnerstw lokalnych, w ramach ekonomii społecznej. Od 2012r. funkcjonuje zespół ds. ekonomii społecznej powiatu ełckiego. W skład zespołu wchodzi czternaście podmiotów, w tym GOPS w Ełku.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku realizował projekt pn.: *ECO ZIT Gmina Ełk* na podstawie podpisanego w dniu 30.08.2019 r. Aneksu do umowy (Nr: RPWM.11.02.02-28-0001/18-00 ze zm.) realizowanego w ramach Priorytetu: 11 Włączenie społeczne Działanie: 11.2 Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym Podziałanie: 11.2.5 Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekt ZIT Ełk w ramach RPO Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014 – 2020. Celem projektu jest podniesienie aktywności społecznej i poprawa sytuacji rodzinnej mieszkańców z terenu Gminy Ełk poprzez:
 - realizację indywidualnych ścieżek wsparcia dla uczestników projektu i ich rodzin/otoczenia, wsparcie psychologa, terapeuty, prawnika, pracownika socjalnego i in. specjalistów w zależności od potrzeb uczestników;
 - animację społeczną - prowadzenie działań przez animatorów w poszczególnych miejscowościach angażujących mieszkańców do podejmowania działań: udział w warsztatach "szytych na miarę", organizację i prowadzenie inicjatyw lokalnych, udział w spotkaniach z animatorem

Uczestnicy projektu: 174 osoby, tym 87 kobiet i 87 mężczyzn, z tego 18 osób niepełnosprawnych (6 kobiet i 12 mężczyzn) – to osoby zagrożone ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczenia społecznego z terenu Gminy wiejskiej Ełk (z wyłączeniem osób i rodzin z

obszaru rewitalizacji wskazanego w „Programie Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023”). Projekt zakłada wykorzystanie rozwiązań innowacyjnych: wykorzystanie modelu "ścieżka pracy animatora społecznego". Osoby świadczące usługi wspierające animację lokalną (animatorzy lokalni, świetliczanki z projektu, itp.):

- a) 5 świetliczanek (Chojniak, Woszczele, Rożyńsk, Regielnica, Lega) świadczących wsparcie w ramach projektu „ECO ZIT Gmina Ełk”;
- b) 5 pracowników socjalnych świadczących wsparcie w 11 miejscowościach w ramach projektu „ECO ZIT Gmina Ełk”.

W 2019 r. na realizację projektu wydatkowano - 96.670,10zł. natomiast w 2020r.kwotę- 208.566,70 zł.

W zakresie współpracy z innymi jednostkami i instytucjami.

Pozafinansowa forma współpracy odnosi się głównie do wzajemnej wymiany informacji o planowanych kierunkach działalności między jednostkami samorządu a innymi jednostkami i instytucjami. Wymiana informacji odbywa się między innymi bezpośrednio na spotkaniach przedstawicieli poszczególnych podmiotów i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku. Dzięki podejmowanej współpracy mamy sprawny i właściwy przepływ informacji oraz sprawniejszą reakcję, bardziej kompetentnych pracowników, większą znajomość zadań realizowanych przez inne instytucje:

- Współdziałano z jednostkami i instytucjami w ramach konwentu Dyrektorów i Kierowników Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Ełckiego.
- Kontynuowano współpracę z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Olsztynie.
- Kontynuowano współpracę z Wydziałem Polityki Społecznej Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.
- Kontynuowano współpracę z Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Ełku w zakresie nadzoru kuratorskiego oraz z Powiatową Komendą Policji w Ełku, w sprawach związanych z przemocą w rodzinie.
- Pracownicy socjalni współpracowali z Powiatowym Urzędem Pracy w Ełku, w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej, informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz kierowali na szkolenia organizowane przez PUP. Utrzymywali stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy. W Ośrodku oferowano osobom bezrobotnym pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, udzielano poradnictwa z zakresu umiejętności poruszania się po rynku pracy, pomagano w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych – listów motywacyjnych i życiorysów.
- W ramach współpracy z Kuratorium Oświaty i Wychowania w Olsztynie dzieci z rodzin o niskich dochodach z terenu gminy wypoczywały w okresie wakacji na koloniach. Pobyt dzieci był bezpłatny .Z tej formy wypoczynku skorzystało 12 dzieci.
- GOPS przeprowadzał wywiady środowiskowe na potrzeby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku oraz innych ośrodków pomocy społecznej.
- Ośrodek współpracował z Gminą Ełk w zakresie informowania o możliwości podjęcia dobrowolnego leczenia oraz kierowania osób z terenu gminy do Gminnej Komisji

- Rozwiązywania Problemów Alkoholowym w Ełku. Dwóch pracowników socjalnych Ośrodka uczestniczyło w pracach Komisji,
- Kontynuowano współpracę pracowników socjalnych z: Urzędem Gminy Ełk, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, świetlicami wiejskimi, szkołami, przedszkolami, Centrum Kultury Gminy Ełk z siedzibą w Stradunach, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Ełku, służbą zdrowia, sądem, prokuraturą, parafiami znajdującymi się na terenie gminy Ełk, Poradnią Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Ełku.

Przez cały 2020 rok dystrybuowano w gminie Ełk plakaty i ulotki informujące o realizacji różnych projektów na terenie gminy, powiatu i województwa. Plakaty i ulotki dostarczane były m. in. do instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, świetlic wiejskich, umieszczane były także na tablicach ogłoszeniowych Ośrodka.

W zakresie pozostałych ustaw oraz wynikające z rozeznanych potrzeb.

Ośrodek przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzygnięciem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z tego zakresu, zajmował się sporządzaniem umów i sprawował kontrolę nad realizacją zadań.

W zakresie spraw administracyjnych i kadrowych

Na dzień 31.12.2020 r. GOPS w Ełku zatrudniał na podstawie umowy o pracę 23 osoby na 22,25 etatach, w tym 6 pracowników socjalnych (3 starszych specjalistów pracy socjalnej, 1 specjalista pracy socjalnej, 1 starszy pracownik socjalny i 1 pracownik socjalny) oraz 2 asystentów rodziny.

Niezbędnym elementem dla procesu standaryzacji usług socjalnych i społecznych jest dbałość o rozwój, proces kształcenia i samokształcenia służb pomocowych poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach, konferencjach, zapoznanie się ze specjalistyczną literaturą oraz wymiana doświadczeń. W trosce o jakość świadczonych usług, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ełku, pracownicy podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach. Kadra uczestniczyła w szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniach rodzinnych i pieczy zastępczej, księgowości, płatnika ZUS, sprawom kadrowym, ochrony danych osobowych i innych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Ośrodka. Na szkolenia pracowników wydatkowano ogółem kwotę – 1 650 zł, zaś w 2019 r. – 4.098,65 zł.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku, w celu zwiększenia kompetencji oraz skuteczności w działaniach, brali udział m.in. w szkoleniach:

- Pomoc społeczna 2020 – 3 osoby;

- Zamknięcie ksiąg rachunkowych i sprawozdawczość w jednostkach budżetowych – 1 osoba;
- Pomoc dziecku z rodziny z problemem przemocy – 4 osoby;
- RODO -ocena skutków oraz analiza ryzyka w 5 krokach- 1 osoba;
- Oprogramowanie do obsługi stypendiów szkolnych – 1 osoba.

Wnioski na dalsze lata realizacji:

Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych.

Rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym. Szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań. Kontynuacja realizacji projektów i gminnych i ponadgminnych programów.

Utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz kontraktu socjalnego w pracy z osobami wymagającymi wsparcia.

Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach, wizytach studyjnych, dobrych praktykach, itp.

Elk, dnia 15 kwietnia 2021r.

Kierownik GOPS ELK

Adam Ostrowski